

A man with a beard and short hair is looking down at a smartphone in his hands. He is wearing a dark jacket with a white hood. The background is dark with some blurred lights, suggesting an outdoor setting at night.

BROTTSOFFER
JOUREN

☎ 116 006

VITTNEN?

INFORMATION TILL DIG SOM BEVITTNAT ETT BROTT

Vittne?

Har du sett eller hört ett brott ske, eller vet något som är viktigt kring brottet? I så fall är du ett vittne. Vittnen är viktiga och kan vara avgörande för om ett brott klaras upp eller inte.

Att bevittna ett brott kan vara omtumlande. Oavsett om du ska vittna i en rättegång eller inte så kan du behöva prata med någon. Brottsofferjouren erbjuder både vittnesstöd och stödsamtal med brottsofferstödjare, via telefon eller inbokade möten. Stödet är kostnadsfritt och du kan kontakta oss även om du inte har gjort en polisanmälan. Alla våra volontärer har avgett tystnadslöfte.

Måste jag vittna?

Det korta svaret är ja. I Sverige råder allmän vittnesplikt, vilket innebär att i princip alla kan bli skyldiga att inställa sig när det är dags för rättegång och vittna under ed. Har du sett eller hört någonting kring ett brott och händelsen har polisanmälts så kan du kallas som vittne vid en eventuell rättegång. Som vittne har du rätt till ersättning för utebliven arbetsinkomst samt resekostnader till och från tingsrätten.

I de flesta fall kommer du först att förhöras av polis under den så kallade förundersökningen (polisutredningen). Alla brottsoffer är beroende av att förundersökningen blir så professionell och fullständig som möjligt. Den ligger nämligen till grund för att åklagaren i slutändan ska kunna bevisa vem eller vilka som genomfört brottet. För att en person som gjort sig skyldig till ett brott ska kunna dömas i domstol är därför vittnesmål viktiga, i vissa fall till och med avgörande.

Vad ska jag göra?

När du är kallad som vittne är det viktigt att du är på plats i domstolen i god tid. Ta med dig din legitimation. Som vittne ska du inte sitta med under huvudförhandlingen (rättegången) innan du avgett ditt vittnesmål. Gå därför inte in i rättssalen innan rätten kallar dig via högtalarsystemet.

Viktigt att du talar sanning

Som vittne i en rättegång börjar du med att avlägga den så kallade **vittneseden**, som rättens ordförande läser upp för dig*. Vittneseden innebär att du lovar att berätta hela sanningen, utan att tillägga eller förändra något. Om du efter det ljuger eller undanhåller information och inte rättar dig innan vittnesförhöret avslutats, gör du dig skyldig till ett allvarligt brott som kallas **mened**. Det är därför viktigt att du berättar allt du vet om händelsen. Är du osäker eller har svårt att minnas måste du vara ärlig med detta inför rätten.

*Det finns några undantag gällande vittneseden. Dessa gäller bland annat personer under 15 år, personer med psykisk sjukdom samt närstående till den tilltalade. Mer information finns i Rättegångsbalken, 36 kap.

Vill du ha stöd inför rättegången?

Om du har frågor eller känner dig nervös inför att vittna så kan våra vittnesstöd ge dig stöd och råd.

Vittnesstöd är ideellt engagerade personer som ger stöd och information till vittnen och målsägande (brottsoffer) i samband med en rättegång. Vittnesstöden finns på plats i domstolen och informerar om hur rättegången går till, svarar på frågor och följer upp upplevelsen av rättegången. Vittnesstöden kan även se till att du får vänta i ett separat rum, så att du inte behöver möta den tilltalade (den misstänkta gärningspersonen) eller målsägande utanför rättssalen. Alla vittnesstöd på Brottsofferjouren har genomgått utbildning, avgett tystnadslöfte och deras stöd är kostnadsfritt.

Rädd?

Det finns tillfällen då vittnen kan ha särskild anledning att känna rädsla eller starkt obehag inför en rättegång, till exempel då hot förekommit. I sådana fall kan rätten besluta om **förhör via videolänk** ifrån en annan domstol. Ett annat sätt kan vara **medhörning**, vilket innebär att den tilltalade hör och i vissa fall även ser förhöret från ett annat rum. Känner du dig orolig inför att vittna i rättssalen kan du kontakta vittnesstöden inför din rättegång så kan de ge stöd och råd.

Hotad?

Att skrämma och hota ett vittne till tystnad kallas **övergrepp i rättssak** och är ett mycket allvarligt brott som hotar hela vårt rättssamhälle. Är du utsatt för hot i din roll som vittne ska du omedelbart kontakta polisen och även meddela åklagaren. Polisen tar ställning till om ett särskilt vittnesskydd behövs. Brottsofferjouren kan ge medmänskligt stöd och även råd om hur du kan hantera det vidare.

Vad betyder begreppen?

Ordförande/Domare

Jurist som leder förhandlingen (rättegången).

Nämndeman

Lekmannadomare som dömer tillsammans med ordförande i de flesta brottmål.

Målsägande

Den eller de som har utsatts för brottet kallas målsägande.

Tilltalad

Den tilltalade är den som misstänks vara skyldig och är åtalad för brottet.

Åklagare

Åklagaren representerar staten och är den som väcker åtal mot den tilltalade.

Målsägandebiträde

I vissa fall kan tingsrätten utse ett målsägandebiträde som hjälper målsäganden och för dennes talan före och under rättegången. Annars är det vanligtvis åklagaren som för målsägandens talan.

Försvarsadvokat

Försvaret den tilltalade. Den tilltalade kan få en offentlig försvarare som utses av tingsrätten, eller så kan hen anlita en advokat eller jurist privat.

Källa: Sveriges domstolar.

Behöver du prata med någon?

Att bevittna ett brott kan kännas jobbigt, oavsett om brottet leder till rättegång eller inte. Brottsofferjouren erbjuder stödsamtal med brottsofferstödjare, via telefon eller inbokade möten. Där kan du som är brottsutsatt, vittne eller anhörig få medmänskligt stöd och prata med någon om det du varit med om. Stödet är kostnadsfritt och tillgängligt oavsett om du har gjort en polisanmälan eller inte. Vi har även **volontärer som talar över 20 olika språk**, om du önskar stöd på ditt modersmål.

Kontakta oss

På plats i tingsrätten

I tingsrätten känner du igen vittnesstöden då de bär en skylt där det står "vittnesstöd". Vittnesstöden har ett rum på tingsrätten och är ofta närvarande vid tidpunkter då många är kallade för att vittna. En del tingsrätter har också en disk där vittnesstöd finns tillgängliga. Du kan också hitta kontaktuppgifter till vittnesstödsverksamheterna på respektive tingsrätts webbplats.

Via telefon eller e-post

Brottsofferjourens nationella telefoncentral på telefonnummer **116 006** är öppen vardagar kl. 09.00-19.00. Du kan också mejla **fraga@boj.se** eller chatta med oss på **brottsofferjouren.se**.

FÖLJ OSS I SOCIALA MEDIER

BROTTSOFFERJOUREN SVERIGE

BROTTSOFFERJOUREN SVERIGE

@BROTTSOFFERJOURENSVERIGE

@BROTTSOFFERJOUR

Om Brottsofferjouren

Brottsofferjouren är en politiskt och religiöst obunden ideell organisation som ger stöd till brottsoffer, vittnen och anhöriga. Det spelar ingen roll vem du är eller vilket brott du har utsatts för.

Som brottsutsatt kan du vara anonym i kontakten med oss. Stödet är kostnadsfritt, vi har tystnadslöfte och du behöver inte ha gjort en polisanmälan för att få stöd.

Vi har omkring 70 lokala jourer runtom i landet med sammanlagt cirka 1 300 volontärer. Våra volontärer har genomgått en 30 timmar lång utbildning samt praktik. Varje år ger Brottsofferjouren stöd till ungefär 70 000 brottsdrabbade.

Grunden i vårt arbete är FN:s deklaration om mänskliga rättigheter, där alla människors lika värde och rättigheter slås fast.

Stöd som ger kraft.